

**SEYRANTEPE ORTAOKULU AVRUPA BİRLİĞİ PROJESİ
İTALYA-HERKES İÇİN OKUL KONUSU EĞİTİM KURSU
SONUÇ RAPORU**

Proje İsmi: Ben de Varım! Teoriden Uygulamaya Kaynaştırma Eğitimi

Proje Tarihleri: 31 OCAK- 5 ŞUBAT 2016

Proje Okulu: Seyrantepe Ortaokulu (İstanbul-Kağıthane)

Proje Katılımcısı Öğretmenler: Mürşide AYBAR – İngilizce Öğretmeni

Safiye MUTLU – Türkçe Öğretmeni

Duygu OLGAÇ – Rehberlik Öğretmeni

Gülfem ÖCAL COŞKUN – Görsel Sanatlar Öğretmeni

İÇİNDEKİLER

1. BEN DE VARIM! TEORİDEN UYGULAMAYA KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ
2. PROJENİN AMACI
3. PROJE FAALİYETLERİ
4. İTALYA'DA EĞİTİM
5. İTALYA'DA KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ
  - a. Süreç olarak Kaynaştırma
  - b. Okullara sağlanan kaynaklar
  - c. Okul ziyareti: I.C. Alfieri Lante Della Rovera
6. PROJE ÇIKTILARI
7. PROJE SONRASI ÖNERİLER
8. SONUÇ

1. BEN DE VARIM! TEORİDEN UYGULAMAYA KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ

Bu proje; T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı tarafından, “Erasmus + KA1” kapsamında finanse edilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığının desteğiyle, Seyrantepe Ortaokulu öğretmenleri tarafından yürütölmektedir.

Proje kapsamında 7 farklı ölkeden (Türkiye, Belçika, Gürcistan, İrlanda, Avusturya, Almanya ve Fransa) katılımcılarla birlikte 31 Ocak- 5 Şubat 2016 tarihleri arasında İtalya’da BASFA: Building a school for all (Herkes için Okul) konulu eğitimde engelli bireylerin haklarını gözetme ve kaynaştırma mantığını doğru anlama üzerine bir eğitim kursu olmuştur.. Projenin diğer bir ayağı olan Finlandiya da iş başı gözlem ağırlıklı eğitim ise Ekim 2015’da Finlandiya’da yürütölmüştür.

2. PROJENİN AMACI

“Ben de Varım” Projesi, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere, farklı eğitim ortamı yaratma ve kaynaştırma eğitimi konusunda etkileyici bir bakış açısı kazandırıp, yol gösterici olmayı hedeflemektedir.

3. PROJE FAALİYETLERİ

İtalya’daki bu 5 günlük eğitimin ilk üç gününde konu üzerine çeşitli konuşmacıların katılımıyla Kaynaştırmanın anlamı ve önemi, Avrupa yasalarında kaynaştırmanın yeri, İtalyan eğitim sistemi, , İtalya da kaynaştırma eğitimi, okullara sağlanan imkanlar, evrensel öğrenme modeli gibi başlıklar altında seminerler verilirken, 4. Gününde 4. Ve 6. Sınıfta okuyan iki kaynaştırma öğrencisinin ders gözlemi için I.C. ALFIERI LANTE DELLA ROVERA okulu ziyaret edilmiştir. 5. Günde ‘ideal okul’ çalışmasıyla tüm katılımcıların kaynaştırma odaklı hayali okul sunumları üzerine durulmuştur.

4. İTALYA’DA EĞİTİM

60 milyonu aşan nüfusuyla Avrupa’nın kaynaştırma eğitimine ilk başlayan ölkesi olan İtalya’ da Eğitim süreci 3 yıl anasınıfı, 5 yıl ilkokul, 3 yıl ortaokul ve 4 yıl lise eğitimi şeklinde planlanmıştır. Devlet okullarının yanı sıra özel okullar da mevcuttur ve çoğu özel okul, kilise denetimindedir. Okula gitme zorunluluğu ilkokulda başlayıp lisenin 2 senesini kapsamaktadır. Dersler 8.30-13.30 saatleri

arasında yapılır ve isteyen cüzi bir ücret karşılığında öğle yemeği ve okul sonrası ödev destek çalışmalarına kalabilmektedir. Kreş, anasınıfı, ilkokul, ortaokul grubu saat 16.00'ya kadar okulda kalabilirken, liseler sadece sabah grubu olarak eğitimini sürdürmektedir. Üniversite eğitiminde Sınıf öğretmenliği 5 yıl, asistan öğretmenlik 4+1 yıl, branş öğretmenliği 4 yıldır. Özel eğitim okulları kapatılmıştır. Özel eğitim okulları ise kaynaştırma eğitiminin gerçek anlamda yapılabilmesi adına kapatılmıştır. Sınıf mevcutları en fazla 25 tir ve her sınıfta en fazla 2 kaynaştırma öğrencisi bulunmaktadır.

5. İTALYA'DA KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ

İtalya'da Avrupa yasaları çerçevesinde engelli öğrencilerin de anasınıfından itibaren normal okullara gitme hakkı vardır. Her sınıfta, özel eğitim öğrencisi olması şartıyla özel eğitim öğretmeni vardır. Aynı zamanda sınıfta değişik engeli olan öğrenciler için bir asistan da bulunabilmektedir. Hatta sınıfta ihtiyaç halinde birden fazla destek öğretmen olabilmekte ancak bu konuda öğretmen sıkıntısı olduğu için normal öğretmenlerden bu konuda destek beklenmektedir. Aile kendi bütçesiyle destek öğretmen (gölge öğretmen) hizmeti alamamaktadır. Destek öğretmenin devamlı sınıfta olma zorunluluğu yoktur, derse giren öğretmen de aynı sorumluluğu taşır, ikisi de aynı miktarda çalışır ve aynı maaşı alırlar. Özel eğitim planını hazırlamaktan hem ders öğretmeni hem özel eğitim öğretmeni beraber sorumludur. Özel eğitim öğrencisine planı çerçevesinde ayrı sınav yapılır.

5. a. Süreç olarak kaynaştırma;

1. Öncelikle yerel sağlık merkezlerinde tanısı konur.
2. Ardından öğrencinin dinamik işlevsel profili 2 yıllık hazırlanır. Bu plan öğrencinin okul hayatı ve dışındaki tüm aktivitelerini kapsar. okul müdürü, aile, özel eğitim öğretmeni ve derse giren tüm öğretmenler, okul psikoloğu ve öğrencinin bakımından sorumlu diğer okul personeli ile bu profil hazırlanır.
3. Destek öğretmen ve ders öğretmeni birlikte işlevsel profili doğrultusunda yıllık BEP planını hazırlar, kurulca imzalanır. BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANI ise her ders için müfredat kapsamında amaçları, sınırları ve metotları belirler.
4. Sadece fiziksel engel varsa ayrı program hazırlanmaz ama zihinsel engeller ayrı program hazırlamayı gerektirir.
5. Ortaokul sonrasında ulusal sınava bu öğrenciler de girer ve gösterdikleri performans dikkate alınarak bir sonraki eğitim döneminin planları hazırlanır.

6. Lise sonrası girilen ulusal sınav eğer bu öğrenciler için ayrı hazırlanırsa sadece sertifika alabilirlerken, genel sınava girdiklerinde hem diploma almaya hem de başarıları doğrultusunda üniversiteye devam edebilme hakkı kazanırlar.
7. Eğitim sürecinin sonunda iş yaşamına hazırlık adına, yeni yasaya göre, lisenin son üç senesinde özel eğitim öğrencileri iş öğrenmek amacıyla 200 saat özel şirketlere giderler.

5. b. Okullara sağlanan kaynaklar;

- Yaz döneminde okula kayıt yaptıracak engelli sayısı belirlenir, bakanlığa bildirilir ve gerekli sayıda destek öğretmen bakanlık tarafından atanır. Kayıt yaptıran öğrencinin engeli çerçevesinde eğitiminin aksamaması için gerek duyduğu bilgisayar, asistan, gerekli materyaller de karşılanır. Ayrıca okulun ihtiyaç duyduğu araç gereçler yine bakanlık tarafından sağlanabilirken gerekli mali destek yapılarak vergisiz alışveriş imkanı da sağlanır.
- Okulun doktoru, psikiyatristi, sosyal hizmetler çalışanı tam ya da yarı zamanlı okula bağlı çalışır.

5. c. Okul ziyareti: I.C. Alfieri Lante Della Rovera

- 6. Sınıf Öğrencisi Johani: Hafif düzey kaynaştırma öğrenci olarak tanıtılan Johani, arkadaşlarının isimlerini biliyor, onları tanıyor. Bireysel eğitim planını iki aylık gözlem sonunda yapılmış. Bilgisayar kullanma becerisi olduğu için çoğu etkinliklerde ona başvurması sağlanıyor. Johani için kaynaştırma kapsamında yaptıkları şey derse ve öğrenme ortamına katılımı ve devamlılığını sağlamak. Her ay başka bir arkadaşıyla oturması sağlanıyor. Sınıfta metin okuma ve soru cevap etkinliğinde diğerleri gibi o da metni okuyor (kendi hızında) ama soruları öğretmenin verdiği resimleri açıklayarak cevaplamış oluyor. Haftada iki kez evde destek eğitimi alıyor ama bu velinin talebi doğrultusunda sunulan bir imkândır. Sınıfta özel eğitim öğretmeni ve asistan öğretmen bir arada bulunuyor.. Asistan öğretmen haftada 9 ders Johani ile derse giriyor.
- 4. Sınıf Öğrencisi Franceis: Ağır düzey kaynaştırma öğrencisi olarak tanımlanan Franceis bir otizm hastası. Basit cümleler kurabiliyor, etkinliklere herkesle birlikte başlayıp birlikte bitiriyor, etkinliği tamamlamakta zorlanmıyor. Okuma yazma öğreniyor ve büyük harf kullanarak yazı yazıyor. Çalıştığı ortamın sessiz olmasını istediği için sınıf arkadaşları da bu konuda hassasiyet gösteriyor ve ona yardımcı oluyorlar. Hazırlanan IEP planı tüm okul aktivitelerini kapsıyor. Dersten çıkması gerektiğinde istediği bir arkadaşıyla çıkmasına izin veriliyor. Derse giren destek

öğretmen sadece Franceis'in değil, tüm sınıfın öğrenmesini destekliyor . Destek öğretmen, haftada 22 saat derse giriyor.

- Destek öğretmenler öğrencinin eğitimine ilkokuldan başlayıp ortaokuldan mezun edene kadar çoğunlukla beraber devam ediyorlar.

6. PROJE ÇIKTILARI

İtalya da teorik bilgi ağırlıklı aldığımız bu eğitim sonrası, kazanılan bilgi ve deneyimler ışığında çeşitli görsellerle hazırlanan PowerPoint sunusunun, okulumuz öğretmenlerine sunumu yapılmıştır.

Finlandiya çalışma ziyareti dönüşü başvurusunu yaptığımız Destek Eğitim çalışması ikinci dönem itibariyle şimdilik proje öğretmenlerimizden Mürşide Aybar ve Safiye Mutlu'nun katılımıyla devam etmektedir. Projenin yaygınlaşmasını, çalışmalarımızın duyurulmasına müteakip benzer çalışmalarının daha da artış göstereceğini umut ediyoruz.

Kaynaştırma eğitimi öğrencilerinin ve derslerine giren öğretmenlerinin aktif olacağı bir eTwinning projesi İngilizce öğretmenimiz Mürşide Aybar tarafından planlanmış ve partner arayışı başlamıştır. Gerekli katılımcılarla gerekli çalışmalar planlandığında proje yürütülmeye başlayacaktır.

7. PROJE SONRASI ÖNERİLER

1. İtalya başta olmak üzere birçok Avrupa ülkesinin kaynaştırma eğitiminde başarılı olduğu göz önünde bulundurulursa en büyük payın sınıflardaki destek öğretmenlerin olduğu görülmektedir. Herkes için kaynaştırma vizyonu çerçevesinde bazı ülkelerde özel eğitim okulları kapatılıp, buralardaki bütçe ve öğretmenler normal okullara aktarılmıştır. Ayrıca kaynaştırma öğrencilerinin eğitimleri sadece okulların sorumluluğundadır, böylece öğretmenler ve destek öğretmenler sorumluluğu eşit şekilde paylaşmaktadır. Ülkemizde ise benzer bir uygulama olması ve aynı zamanda kaynaştırma Öğrencilerinin eğitimlerinin tek çatı altında toplanması adına, rehabilitasyon merkezlerindeki personel ve bütçenin okullara aktarılması değerlendirilebilir.

2. Avrupa'da her okulda ilgili sağlık çalışanları (doktor, hemşire, çocuk psikiyatristi) , sosyal hizmet görevlileri tam yada yarı zamanlı olarak çalışmaktadır. O yüzden öğretmenler, öğrencileri farklı bir kuruma yönlendirmeden sağlık çalışanlarıyla birebir iletişim kurarak gerekli düzenlemeyi yapmaktadırlar. Bu anlamda ülkemizde bu sürecin işleyişinin bir hayli uzun ve kurumlar arası iletişim kopukluğu olması sebebiyle ilçe RAM'larına çocuk psikiyatristlerinin atanması bu problemleri en aza indirecektir.

3. Avrupa da üniversitelerde kaynaştırma ve özel eğitim konularına büyük önem verilmektedir, bu yüzden öğretmenler mezun olduklarında dahi bu alanda kendilerini yetkin hissetmektedirler. Hatta hayat boyu öğrenme vizyonu çerçevesinde aldıkları kaliteli hizmet içi eğitimler sayesinde kendilerini geliştirmeye devam etmektedirler. Bu anlamda ülkemizde üniversitelerin eğitim fakültelerinde özel gereksinimi öğrencilerin eğitimi üzerine daha fazla durulması ve bu konuda verilen hizmet içi eğitimlerin içeriklerinin geliştirilmesi sağlanabilir.

4. İtalya’da okul müdürü, aile, özel eğitim öğretmeni ve derse giren tüm öğretmenler, okul psikoloğu ve öğrencinin bakımından sorumlu diğer okul personeli tarafından hazırlanan dinamik işlevsel profil, Türkiye RAM’lar tarafından okullara gönderilen eğitsel değerlendirme kararı formuna denk gelmektedir. Eğer ülkemizde bu rapor RAM ve okul işbirliği ile hazırlanırsa raporun işlevselliği artacak ve BEP’lerin hazırlanmasında yol gösterici olacaktır.

5. Avrupa da derslerde kaynaştırma öğrencileri için müfredat ve ders içi etkinlikler doğrultusunda farklı materyaller hazırlanmaktadır. Ülkemizde öğretmenlerin en çok eksikliğini belirttiği noktanın ise materyaller olduğu göz önünde bulundurulursa seminer dönemlerinde zümre öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencileri için bir sonraki yıl adına gerekli materyal hazırlığını yapmaları ve bu materyallerin ilçe MEM’lerinde toplanması ve online erişime açılması sağlanmalıdır.

6. İtalya da kaynaştırmaya tabi öğrencilerin ortaokulda ve lise sonrası girdikleri ulusal sınavlar için özel soru hazırlanıyor olması eşitlik ilkesini gözetiyorken, ülkemiz sınavlarında bu öğrenciler için ayrı sınav yapılmıyor olması dikkate alınmalı ve bu anlamda girişimlerde bulunulmalıdır.

8. SONUÇ

Genel olarak bakıldığında, İtalya, Avrupa’da kaynaştırma eğitiminde adını ilk duyuran ülke olurken şu an önde gelen başarılı ülkelerinden olamayışını zamanla artan nüfusa bu alanda ayrılan bütçenin yetersiz gelmesi ve hızla elde ettikleri başarının kanıksanması olduğu tespitine varabiliriz. Ama halen devam etmekte olan destek öğretmen, asistan yardımı, kaynak yardımı her ne kadar İtalya için azalmış olsa da ülkemiz adına örnek alınabilecek birer nokta olmalıdır. Kaynaştırma eğitimine verdikleri önemi eğitim hayatına yansıtılabilmelerinden anladığımız İtalya, henüz kaynaştırmanın gerekliliğini bile tartışan eğitimcilerimizle Türkiye’ ye örnek olabilmelidir.